

26. ADANA ALTIN KOZA FİLM FESTİVALI DEĞERLENDİRMESİ

İlker Mutlu

Bu yılki film festivali geçen yılki kadar şaşıklı değildi. 25. festivalden iki gün kısa tutulmuştu ve konuk sayısı da daha azdı. Elbette ekonomik güçlükler nedeniyle. Bu demek değil ki kötü geçti. Hayır. Yine çeşitli workshoplarla, konferanslarla, kültür gezileriyle ve yoğun film gösterimiyle, hatta ilave tiyatro gösterileriyle dolu doluydu.

Kapanış gecesi yaptığı konuşmada Büyükşehir Belediye Başkanı ve dolayısıyla ev sahibi olan **Zeydan Karalar** iddialı konuştu ve Adana'nın en büyük gurur günlerinden birini yaşadığını, kentin edebiyatta, sinemada, tiyatrodaki birçok sanatçı yetiştirmesinin bir tesadüf olmadığını belirterek, "Sinema deyince akla Adana, Altın Koza gelir. Bana göre Cannes Film Festivali'nden sonra en büyük film festivali Altın Koza Film Festivali'dir. Festivalimizin Adana açısından, Türkiye açısından ve yakın zamanda da dünya açısından çok önemli bir yeri olacaktır." dedi.

Festivalin bu yılki yürütme kurulu, **Menderes Samancılar**, **Nebil Özgentürk**, **Timur Savcı**, **İsmail Timuçin**, **Kadir Beycioğlu** gibi Adana kökenli isimlerden oluşmuştu. Özellikle **Menderes Samancılar**'ı festivalin her noktasında görmek, kurulun işe nasıl asıldığının deliliydi gerçekten de.

Ulusal Yarışmanın bu yılki jüri başkanı **Serra Yılmaz**'dı. Üyelerse **İlksen Başarır**, **Öykü Karayel**, **Emine Yıldırım**, **Aytekin Ataş**, **Soykut Turan** ve **Uğur Vardan**'dan oluşuyordu.

Festivalin tek can sıkıcı tarafı filmlerin çok geç açıklanmış olmasıydı. Önceden program yapmayı güçleştirdi bu durum. Ben mecburen ulusal yarışma filmlerini takip ettim. Ancak çeşitli festivallerden gelen 25 birbirinden seçkin yabancı filmin ve özellikle de Altın ve Gümüş Ayı sahibi usta Çinli yönetmen, bu yıl Yaşam Boyu Başarı ödülü alan **Xie Fei**'nin gerçekten merak uyandıran üç filminin de programda olduğunu belirtmeden geçemeyeceğim.

Yine özel bir gösterimde **Erden Kıral**'ın *Bereketli Topraklar Üzerinde*'si (1979) gösterildi ki daha önce DVD'den izlediğim bu başyapıtı beyazperdede görme şansını kaçırmak beni çok üzdü.

Yoğun bir seyir haftasının sonunda ödüller, Çukurova Üniversitesi Kongre Merkezi'nde düzenlenen törende dağıtıldı. Gecenin şampiyonları üçer ödülle **Alp Ertürk**'ün *Nuh Tepesi* filmi (En İyi Film, En İyi Görüntü Yönetmeni (**Federico Cesca**), FİLMYÖN En İyi Yönetmen ödülleri) ve **Kıvanç Sezer**'in *Küçük Şeyler*'i (En İyi Senaryo (**Kıvanç Sezer**), En İyi Erkek Oyuncu (**Alican Yücesoy**), Umud Veren Genç Kadın Oyuncu (**Başak Özcan**) ödülleri) ve **Pelin Esmer**'in *Kraliçe Lear*'ı (Yılmaz Güney, En İyi Müzik (**Barış Diri**), SİYAD En İyi Film ödülleri) oldu. Bu arada SİYAD'ın ödülünün, yakın zaman önce elim bir trafik kazasında yitirdiğimiz sinema yazarı **Cüneyt Cebenoyan**'ın adına verilmeye başlanması ayrıca anlamlıydı.

Bu filmleri ikişer ödülle şu yapımlar takip etti: **Barış Atay**'ın *Aden*'i (En İyi Kadın Oyuncu (**Funda Eryiğit**), En İyi Sanat Yönetmeni (**Devrim Öner Ünal**) ödülleri), **Serdar Karaaslan**'ın *Görölmüştür*'ü (En İyi Kurgu (**Ali Aga**), Yardımcı Rolde En İyi Kadın Oyuncu (**Fusun Demirel**) ödülleri ve **Nihat Durak**'ın *Kapı*'sı (Adana İzleyici Ödülü ve Bahçeşehir Koleji Özel Ödülü).

Cihan Sağlam'ın *Uzun Zaman Önce*'sindeki rolüyle **Serdar Orçin**, Yardımcı Rolde En İyi Erkek Oyuncu Ödülü'nü, **Ali Aydın**'ın *Kronoloji*'sindeki rolüyle de **Beran Soysal**, Umut Veren Genç Erkek Oyuncu Ödülü'nü aldı.

Kısalarda, *Hatırımda* (**Soner Akalın**), *Farklı Ağıllar* (**Mehmet Özbek**), *Servis* (**Ramazan Kılıç**), *Dede* (**Ahmet Keçili**), *Ayakkabı* (**Nehir Tuna**) ve *Küfe* (**Yusuf Yılmaz**) filmleri ödüllendirildi.

Altın Koza Yaşam Boyu Onur Ödülleri ise bu yıl yönetmen, yazar, senarist, besteci **Zülfü Livaneli** ile oyuncu ve müzisyen **Zuhal Olcay**'a verildi.

Filmlerin değerlendirilmesine gelirsek, *Aden* ve *Görölmüştür* daha önce İstanbul Film Festivali'nde gördüğüm ve üzerlerine yorumda bulunduğum filmlerdi. *Aden* ilginç bir distopya denemesiydi ve bir yere kadar gerilimi ayakta tutmayı da başarıyordu. Oyuncu seçimleri rahatsız etmişti beni sadece. *Görölmüştür*, İstanbul'da ilgi görmüştü. Başroldeki **Berkay Ateş**'in oyunu bayağı iyiydi ve Adana'da da favori görüyordum doğrusu.

Semih Kaplanoğlu'nun *Bağlılık Ashı*'sı kötü bir film değildi aslında. Oyunculuklar da kalburüstüydü. Ama sanırım bir parça siyaseten atlandı film. Muhafazakar yanını açıkça belli ediyordu hikaye ve kimi yerlerde insanın gözüne de sokuyordu ama sanat yönü kuvvetliydi; kabul etmek lazım.

Kapı, neredeyse on yıllık bir aradan sonra **Kadir İnanır**'ı tekrar perdeye getirmesiyle belli bir heyecan yaratmıştı; nitekim İzleyici Ödülü'nü de aldı burada. Ama Süryani bir aileyi ele alan konusu ve aslında hayli bütünlüklü bir senaryosu olması bir yana, televizyon estetiği filmin artılarını alıp götürüyordu. İnanır iyi ama tutuk gibiydi. Yardımcı roldeki **Timur Acar** oldukça sempati topladı ve kendini aşmıştı; ama bu durum ona ödül getirmedi.

Kraliçe Lear çok eğlenceliydi, ancak *Oyun*'un devamı gibiydi ve sanki biraz gereksiz bir tekrardı. Ama aynı köy tiyatro ekibinin yıllardır inatla tiyatro aşkının peşinde koşması ve o ekibin bu kadar yıl sonraki halini izlemek ilgi çekiyordu. Samimi bir film.

Küçük Şeyler, **Kıvanç Sezer**'den *Babamın Kanatları* sonrası yine benzer yapıda bir film bekleyen takipçilerini ters köşe yapan bir yapımdı. Absürd anları da olan bir **Woody Allen** komedisi gibi ilerleyen, oyuncularları gerçekten iyi olan film, bir üçlemenin ikinci filmi olarak lanse edildi. Hayırlısı...

Nuh Tepesi, bir ilk filmin bazı kusurlarını taşımasına rağmen ilgiyi ayakta tutmayı başaran, **Haluk Bilginer** ve **Ali Atay**'ın daha önce televizyonda oluşturdukları uyumlu ikiliyi devam ettiren sert bir baba-oğul hikayesi anlatıyordu. Aşırı küfür kullanımı seyredeni rahatsız etmiyor değildi, ama hayatın içinde ne kadar küfredilesi şey olduğunu düşününce 'Acaba?' diyor insan. Din üzerinden sömürü olayına bakışıyla da hayli vurucu bir hikayeye sahip film.

Şehitler, bir belgesel olmasıyla bu seçkiye girme başarısını göstermesi alkışlanacak bir yapım. Çanakkale'deki Anzak ve Türk şehitliklerindeki turist kafileleri üzerinden Çanakkale Savaşı'na, şehitlik kurumuna, savaşlar üzerinden yaratılan destanlara iki tarafın ayrı ayrı bakışını çok iyi yansıtan başarılı bir yapımdı aslında.

Aidiyet, daha önceki filmi *Tuzdan Kaide* ile de farklı bir anlatımı seçen yönetmenin yine sinemanın alışıldık yapısını yıkmaya soyunduğu, sabır isteyen bir yapım. Filmin ilk yarısı durağan kareler eşliğinde bir cinayet olayının tutanaklar üzerinden anlatılmasıyla, ikinci yarısı da bu olayların bir kısmının canlandırılmasıyla geçiyor. Sabır isteyen, farklı tatlar bırakan bir film.

Kovan, aslında iyi seçilmiş ve geliştirilmiş bir hikayenin yanlış oyuncu seçimiyle heba edilmesinin (bana göre tabii) net bir örneği.

Kronoloji, ilk filmi *Küf*le Venedik'te ilgi gören ve ödül alan **Ali Aydın**'ın ikinci filmi. Bu filmde ayrı anlatımlara sahip iki bölümden oluşuyor gibi geldi bana. İlk bölümde yakalanan tempo ikinci bölümde ters köşe yaratma çabasıyla değiştiriliyor ve aynı keyfi alamıyorsunuz. Ama oyuncu kadrosu gerçekten iyiydi.

Uzun Zaman Önce'nin hikayesi, anlatımı nedense karışık geldi bana. Ama **Serdar Orçin** aldığı ödülü hak ediyordu. **Cihan Sağlam** bu ilk uzun metrajında oyuncu yönetiminin üstesinden gelmişti.

Evet, işte bir festival de böyle geçti. Bana kalan ortak zevkleri paylaştığım dostlarla yapılan uzun sohbetler ve çoğu ortalamanın üstünde filmler izlemenin yanı sıra, ustaların ustası Çinli yönetmen **Xie Fei** ile tanışma ve bir röportaj yapma şansı oldu...